

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ การเปลี่ยนแปลงรายได้ภาษีต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ

ชื่อผู้เขียน นางพจนีย์ ชมศิริ

ชื่อปริญญา เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต

ปีการศึกษา 2547

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

1. รองศาสตราจารย์เอกสิทธิ์ เตชะโกศิยวณิช	ประธานกรรมการ
2. รองศาสตราจารย์ ดร.ไกร โพธิ์งาม	
3. รองศาสตราจารย์อัมรินทร์ พงศ์ นัตราคม	

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงรายได้ภาษีต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ ด้วยการศึกษาดังปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงรายได้ภาษีต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ ได้แก่ ภาษีเงินได้ ภาษีการขายทั่วไป ภาษีการขายเฉพาะ ภาษีการค้าระหว่างประเทศ ภาษีลักษณะอื่น และภาษีอากรรวมทั้งระบบ โดยแยกการศึกษาออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนแรก เป็นการศึกษาสมรรถวิสัยในการจัดเก็บภาษี และส่วนที่สอง เป็นการศึกษาความพยายามในการจัดเก็บภาษี เพื่อทราบขีดความสามารถและสถานะความพยายามในการจัดเก็บภาษีของรัฐบาล อันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงนโยบายทางเศรษฐกิจ และนโยบายทางภาษี ตามลำดับ เพื่อประโยชน์สำหรับแนวทางการกำหนดนโยบายทางภาษีต่อไป

การศึกษากการเปลี่ยนแปลงรายได้ภาษีต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ ได้ใช้ข้อมูลอนุกรมเวลารายปี ตามปีงบประมาณ ในช่วงปี พ.ศ. 2527-2546 ประมวลผลด้วยวิธีการทางเศรษฐมิติ (econometric) โดยใช้สมการถดถอยเชิงเส้นในรูปของ linear multiplier regression model แล้วประมาณค่าสัมประสิทธิ์ของแต่ละสมการด้วยวิธี Ordinary Least Square (OLS) ด้วยโปรแกรม Eviews for Windows ในการประมาณการค่าสมรรถวิสัยในการจัดเก็บภาษี ได้จัดผลกระทบจากภาวะการณ์ไม่ปกติออกด้วยวิธี dummy variable

method สมการที่ได้มีความเชื่อมั่นที่ระดับมีนัยสำคัญ และทดสอบความแม่นยำในการพยากรณ์ด้วยการพิจารณาค่า Theil's inequality coefficient (ค่า U) ทุกสมการมีความแม่นยำในการพยากรณ์พอสมควร จึงนำแบบจำลองที่ได้ไปวิเคราะห์ในเชิงนโยบายได้

ผลการศึกษาการเปลี่ยนแปลงรายได้ภาษีเงินได้ต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ พบว่า สมรรถวิสัยในการจัดเก็บภาษีเงินได้ ส่วนใหญ่มาจากตัวแปรสัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศต่อบุคคลและรายได้ภาคอุตสาหกรรมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ เนื่องจากมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน โดยมีค่าเท่ากับ 0.4248 และ 0.0984 ตามลำดับ และในปีที่ค่าความพยายามในการจัดเก็บภาษีเงินได้มากกว่า 1 อาจเป็นผลมาจากการที่รัฐบาลได้ใช้ความพยายามในการจัดเก็บภาษีเงินได้ด้วยการเพิ่มสัดส่วนรายได้ภาคการค้าระหว่างประเทศต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ และจำนวนหนี้สาธารณะต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ เนื่องจากตัวแปรดังกล่าวในสมการสมรรถวิสัยในการจัดเก็บภาษีเงินได้มีค่าเท่ากับ -0.0257 และ -0.2308 ตามลำดับ

ผลการศึกษาการเปลี่ยนแปลงรายได้ภาษีการขายทั่วไปต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ พบว่า สมรรถวิสัยในการเก็บภาษีการขายทั่วไป ส่วนใหญ่มาจากตัวแปรสัดส่วนรายได้ภาคการค้าระหว่างประเทศต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ เนื่องจากมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน โดยมีค่าเท่ากับ 0.0146 และในปีที่ค่าความพยายามในการจัดเก็บภาษีการขายทั่วไปมากกว่า 1 อาจเป็นผลจากการที่รัฐบาลได้ใช้ความพยายามในการจัดเก็บภาษีการขายทั่วไปด้วยการเพิ่มสัดส่วนจำนวนหนี้สาธารณะต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศต่อบุคคล และรายได้ภาคการอุตสาหกรรมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ เนื่องจากสมรรถวิสัยในการจัดเก็บภาษีการขายทั่วไปจากตัวแปรดังกล่าวมีค่าเป็นลบและเท่ากับ -0.3477, -0.2046 และ -0.0783 ตามลำดับ

ผลการศึกษาการเปลี่ยนแปลงรายได้ภาษีการขายเฉพาะต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ พบว่า สมรรถวิสัยในการเก็บภาษีการขายเฉพาะ ส่วนใหญ่มาจากตัวแปรสัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศต่อบุคคล รายได้ภาคอุตสาหกรรมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ และจำนวนหนี้สาธารณะต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ เนื่องจากมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน ซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.1509, 0.0835 และ 0.1420 ตามลำดับ โดยใน

ปีที่ค่าความพยายามในการเก็บภาษีการขายเฉพาะมากกว่า 1 อาจเป็นผลจากการที่รัฐบาลได้ใช้ความพยายามในการจัดเก็บภาษีการขายเฉพาะด้วยการเพิ่มสัดส่วนรายได้ประชาชาติในภาคการค้าระหว่างประเทศต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ เพราะสมรรถวิสัยในการเก็บภาษีการขายเฉพาะจากตัวแปรดังกล่าวมีค่าเป็นลบและเท่ากับ -0.0176

ผลการศึกษาการเปลี่ยนแปลงรายได้ภาษีการค้าระหว่างประเทศต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ พบว่า สมรรถวิสัยในการเก็บภาษีการค้าระหว่างประเทศ ส่วนใหญ่มาจากตัวแปรสัดส่วนรายได้ภาคการเกษตรกรรมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ และรายได้ภาคอุตสาหกรรมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ เนื่องจากมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน ซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.2601 และ 0.0562 ตามลำดับ และในปีที่ความพยายามในการจัดเก็บภาษีการค้าระหว่างประเทศมีค่ามากกว่า 1 อาจเป็นผลจากการที่รัฐบาลได้ใช้ความพยายามในการจัดเก็บภาษีดังกล่าว ด้วยการเพิ่มสัดส่วนจำนวนหนี้สาธารณะต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ และรายได้ภาคการค้าระหว่างประเทศต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ เพราะสมรรถวิสัยในการจัดเก็บภาษีการค้าระหว่างประเทศจากตัวแปรดังกล่าว มีค่าเป็นลบและเท่ากับ -0.1967 และ -0.0159 ตามลำดับ นอกจากนี้ยังพบว่าเมื่อประเทศมีการพัฒนาทางเศรษฐกิจแล้ว การเปลี่ยนแปลงรายได้ภาษีการค้าระหว่างประเทศต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศมีแนวโน้มลดลง

ผลการศึกษาการเปลี่ยนแปลงรายได้ภาษिलักษณะอื่นต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ พบว่า สมรรถวิสัยในการจัดเก็บภาษिलักษณะอื่นที่ไม่ขึ้นอยู่กับปัจจัยที่กำหนดไว้ในสมการมีประมาณ 0.0032 ล้านบาท และในปีที่ค่าความพยายามในการจัดเก็บภาษिलักษณะอื่นมากกว่า 1 อาจเป็นผลจากการที่รัฐบาลได้ใช้ความพยายามในการจัดเก็บภาษिलักษณะอื่น ด้วยการเพิ่มสัดส่วนจำนวนหนี้สาธารณะต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ และผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศต่อบุคคล เนื่องจากสมรรถวิสัยในการจัดเก็บภาษिलักษณะอื่นจากตัวแปรดังกล่าวมีค่าเป็นลบและเท่ากับ -0.0152 และ -0.0358 ตามลำดับ และพบว่าเมื่อประเทศมีการพัฒนาเศรษฐกิจแล้ว การเปลี่ยนแปลงรายได้ภาษिलักษณะอื่นต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศมีแนวโน้มลดลงโดยตลอด

ผลการศึกษาการเปลี่ยนแปลงรายได้ภาษีอากรรวมทั้งระบบต่อผลิตภัณฑ์มวล-

รวมในประเทศ พบว่า สมรรถวิสัยในการจัดเก็บภาษีอากรรวมทั้งระบบส่วนใหญ่มาจากตัวแปรสัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศต่อบุคคล และรายได้ภาคอุตสาหกรรมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ เนื่องจากมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน โดยมีค่าเท่ากับ 0.5372 และ 0.2784 ตามลำดับ และในปีที่ค่าความพยายามในการจัดเก็บภาษีอากรรวมทั้งระบบมากกว่า 1 อาจเป็นผลมาจากการที่รัฐบาลได้ใช้ความพยายามในการจัดเก็บภาษีอากรรวมทั้งระบบ ด้วยการเพิ่มสัดส่วนจำนวนหนี้สาธารณะต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ และรายได้ภาคการค้าระหว่างประเทศต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ เนื่องจากสมรรถวิสัยในการจัดเก็บภาษีดังกล่าว ซึ่งมีค่าเป็นลบและเท่ากับ -0.7647 และ -0.0513 ตามลำดับ นอกจากนี้พบว่า เมื่อประเทศพัฒนาเศรษฐกิจแล้ว การเปลี่ยนแปลงรายได้ภาษีอากรรวมทั้งระบบต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

ผลการศึกษาประสิทธิภาพการดำเนินนโยบายทางภาษีของรัฐบาล พบว่า ความพยายามของรัฐบาลในการหารายได้เพิ่ม ด้วยการปรับเปลี่ยนวิธีการดำเนินนโยบายและบริหารงานจัดเก็บภาษีอากรรวมทั้งระบบให้มีประสิทธิภาพ มีส่วนช่วยทำให้รายได้ภาษีดังกล่าวเพิ่มขึ้น เนื่องจากความพยายามในการจัดเก็บภาษีดังกล่าวมีค่ามากกว่า 1 แต่เมื่อพิจารณาภาษีเป็นรายประเภทแล้ว พบว่า การดำเนินนโยบายภาษีเงินได้ ภาษีขายทั่วไป ภาษีการขายเฉพาะ ภาษีการค้าระหว่างประเทศ และภาษีลักษณะอื่น ไม่ค่อยได้ผลนัก เนื่องจากค่าความพยายามในการจัดเก็บภาษีดังกล่าวน้อยกว่า 1

ผลการศึกษาการกำหนดนโยบายภาษีของรัฐบาล เพื่อเพิ่มพูนรายได้ให้สูงขึ้น โดยการพิจารณาค่าสมรรถวิสัยในการจัดเก็บภาษีที่ติดลบ พบว่า ตัวแปรรายได้ภาคการค้าระหว่างประเทศต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศในสมการสมรรถวิสัยในการจัดเก็บภาษีอากรรวมทั้งระบบ ภาษีเงินได้ ภาษีการขายทั่วไป ภาษีการค้าระหว่างประเทศ และภาษีลักษณะอื่น ตัวแปรผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศต่อบุคคลในสมการสมรรถวิสัยในการจัดเก็บภาษีการขายทั่วไป และภาษีลักษณะอื่น และตัวแปรรายได้ภาคอุตสาหกรรมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ ในสมการสมรรถวิสัยในการจัดเก็บภาษีการค้าระหว่างประเทศ หากรัฐบาลต้องการหารายได้เพิ่ม สามารถเพิ่มความพยายามในการจัดเก็บภาษีจากตัวแปรดังกล่าว

ABSTRACT

TE 164059

Thesis Title The Proportional Changes of Tax Revenue to Gross
 Domestic Products

Student' s Name Mrs. Pojanee Chomsiri

Degree Sought Master of Economics

Academic Year 2004

Advisory Committee

1. Assoc. Prof. Ekasit Dajakaisiyavanit Chairperson
2. Assoc. Prof. Dr. Grai Phongam
3. Assoc. Prof. Asambhinabong Shatragom

This thesis is to study the proportional changes of tax revenue to gross domestic products. The main objective is to analyze causes of the proportional changes of tax revenue to gross domestic products of each of this following; income tax, general sales tax, selective sales tax, international trade tax, others tax and total tax. This thesis is divided into 2 parts. First, to study taxable capacity and second, to study tax effort to be aware of government potential on taxable capacity due to economic changes and quality of policy proceeding and administration of tax effort to determine future policy.

The study is based on yearly secondary data during fiscal years of 2527-2546. The data were analyzed by using econometric methods and linear multiplier regression models by the Ordinary Least Squares (OLS) technique with Eview for Windows program. The data were applied to study by dummy

variable method to separate discretionary revenue effects. The taxable capacity model had tested a forecasting accuracy with Theil's inequality coefficient (U value). The results were satisfactory and could be used in revenue forecasting, and therefore the model can be used to analyze policy implication.

The study shows that most of income tax capacity cause of proportional changing of GDP per capita, and gross domestic products by industry to gross domestic products (GDP) was higher than zero. In the year where income tax effort was higher than one. It means that government efforts to increase income tax collection by managing tax policy with increasing proportional of variable in expenditure on gross domestic products by exporting and importing of goods and services to GDP, and public debts to GDP. Because of these variable in income tax capacity models was lower than zero.

The study shows that most of general sales tax capacity from causes of proportional changing of expenditure on gross domestic products by export and import of goods and services to GDP was higher than zero. In the year where general sales tax effort was higher than one. It means that government efforts to increase general sales tax collection by managing tax policy with increasing proportional of variable in GDP per capita, public debts to GDP, and gross domestic products by industry to GDP. Because of these variable in general sales tax capacity model was lower than zero.

The study shows that the most of selective sales tax capacity from causes of proportional changing of GDP per capita, gross domestic products

by industry to GDP, and public debts to GDP was higher than zero. In the year where selective sales tax effort was higher than one. It means that government efforts to increase selective sales tax collection by managing tax policy with increasing proportional of variable in expenditure on gross domestic products by exporting and importing of goods and services to GDP. Because of this variable in selective sale tax capacity model was lower than zero.

The study shows that most of international trade tax capacity from causes of proportional changing of gross domestic products by agriculture to GDP, and by industry to GDP was higher than zero. In the year where international trade tax effort was higher than one. It means that government efforts to increase international trade collection by managing tax policy with increasing proportional of variable in expenditure on gross domestic products by exporting and importing of goods and services to GDP, and public debts to GDP. Because of these variable in international trade tax capacity model was lower than zero. On the other hand, the trend of proportional changing of international trade tax to GDP was decreased, when the country had developed.

The study shows that most of others tax capacity did not from causes of proportional changing of valuable in others tax capacity models. In the year where the others tax efforts were higher than one. It means that government efforts to others tax collection by managing tax policy with increasing proportional of variable in public debts to GDP and GDP per capita. Because of these variable in others tax capacity models were lower than zero. On the other hand, the trend of proportional changes others tax to GDP was

decreased, when the country had developed.

The study shows that most of total tax capacity from causes of proportional changing of GDP per capita, and gross domestic products by industry to GDP was higher than zero. In the year where total tax effort was higher than one. It means that government effort to increase total tax collection by managing tax policy with increasing proportional of variable in expenditure on gross domestic products by exporting and importing of goods and services to GDP, and public debts to GDP. Because of these variable in total tax capacity model was lower than zero.

Studying on efficiency of using discretionary tax revenue policy in 2527-2546, shows that total tax effort by managing tax policy and tax administration was efficient to be able to increase income tax revenues. Because the value of tax effort was higher than 1. But the income tax, the general sales tax, the selective sales tax, the international trade tax, and the other tax efforts by managing tax policy and tax administration were rarely efficient to increase income tax revenue. Because the value of tax efforts was lower than 1.

Studying on tax policy to increase tax revenues in 2527-2546, shows that variable of taxable capacity value was lower than zero for proportional of expenditure on gross domestic products by exporting and importing of goods and services to GDP in taxable capacity models of the total tax, the income tax, the general sales tax, the international tax, and the others tax, GDP per capita in taxable capacity models of the general sales tax, and the others tax, the gross domestic products by industry to GDP in international taxable capacity models. The government can use the discretionary policy for these taxes to increase tax revenue in this variable.